

Ornata Tadin

Hrvatski državni arhiv
Marulićev trg 21
Zagreb

OSOBNI FOND GENERALA STJEPANA SARKOTIĆA Analitički inventar

UDK 930.25(497.5 Zagreb)
355-05 Sarkotić, S.
929 Sarkotić, S.

Stručni članak

Pred nama je analitički inventar rukopisne ostavštine Stjepana Sarkotića (1858–1939), aktivnog generala austro–ugarske vojske sve do sloma Austro–Ugarske Monarhije 1918. g. Fond se najvećim dijelom sastoji od Dnevnika što ga je Sarkotić vodio tijekom I. svjetskog rata i korespondencije iz istog razdoblja. Sarkotićev interes kao i značajan dio njegovog službovanja neraskidivo su vezani uz južnoslavenski prostor, od operacija u Bosni 1879–1882, do službovanja u Mostaru, Osijeku, Puli i Zagrebu u razdoblju 1885–1914. U prosincu 1914. imenovan je na dužnost Zemaljskog upravitelja i Zapovijedajućeg generala za Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju, na kojima ostaje do kraja rata, sa sjedištem u Sarajevu. U travnju 1918. primio je Sarkotić i operativno vojno zapovjedništvo nad Crnom Gorom. Raspadom Austro–Ugarske Monarhije predao je ovlasti Zemaljskog upravitelja i Zapovijedajućeg generala za Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju. Neko je vrijeme konfiniran u Zagrebu. Nakon toga odlazi u Beč, gdje ostaje sve do smrti. U Beču je bio na čelu hrvatskih emigranata, pristaša Starčevičeve politike. Također se često javlja u austrijskom tisku, baveći se problemima Europe i Balkana.

Ostavština S. Sarkotića sadržajno i kronološki obuhvaća dvije velike cjeline: Dnevnik s prilozima (kut. 1–5) za razdoblje od 26. srpnja 1914. do 6. studenog 1918. i Članke (kut. 6) nastale u razdoblju 1919–1929. Sva je građa na njemačkom jeziku. Pri sređivanju smo nastojali što točnije rekonstruirati izvorni poredak slijedeći izvorene natuknice samog tvorca fonda. Shema sređivanja i označavanja razradena je prema decimalnom

sustavu klasifikacije. Građa kao izravno svjedočanstvo predstavlja vrijedan izvor o tijeku I. svjetskog rata osobito na prostoru Bosne i Hercegovine.

Životopis Stjepana Sarkotića

Stjepan Sarkotić (1858-1939), aktivni general austro-ugarske vojske sve do sloma Austro-Ugarske Monarhije 1918. g. proživio je vrhunac i kraj svoje vojničke karijere u doba Prvog svjetskog rata, na tlu Bosne i Hercegovine, kao vršilac vrhovne vojne i civilne vlasti na tom području. U to ratno razdoblje ušao je u zrelim godinama, kao visoko izobražen oficir s bogatim profesionalnim iskustvom, s činom podmaršala (Feldmarschalleutnant), da bi do svršetka rata stekao značajna odlikovanja i časti i napredovao do generalpukovnika (Generaloberst). Objava rata Srbiji zatekla ga je na dužnosti u Zagrebu, da bi ubrzo zatim sudjelovao u napadu na Srbiju, a nakon povlačenja austro-ugarskih trupa preko Save i Drine, u prosincu 1914. imenovan je na gore spomenute vodeće dužnosti, na kojima ostaje do kraja rata, sa sjedištem u Sarajevu.

Sarkotić se rodio 4. listopada 1858. u Lici, u Sincu kod Otočca, u staroj graničarskoj obitelji. Prema porodičnoj predaji, ta je obitelj u 17. st. pred Turcima iz Hercegovine prešla u Liku. Otac, Matija Sarkotić, bio je poručnik kod otočačke 2. graničarske pješadijske pukovnije. Pučku školu završio je Sarkotić u Otočcu, a nižu gimnaziju u Senju. Vojni kolegij pohađao je u St. Pöltenu (Donja Austrija), da bi C. i kr. vojnu akademiju završio u Wiener-Neustadtu. Školovanje je upotpunio na Ratnoj školi u Beču 1882-84. (odatle potječe njegovo trajno prijateljstvo s nadvojvodom Eugenom, kasnije jednim od zapovjednika na srpskom frontu, koji je na Ratnoj školi studirao u isto vrijeme). Zatim je 1891/92. g. poslan u Kazan da nauči ruski jezik, koji je vrlo dobro savladao i predavao ga kasnije na Ratnoj školi. Također mu je neko vrijeme bila povjerena evidencija o ruskoj vojsci, a na temelju stečenih iskustava preveo je dvije studije ruskih vojnih stručnjaka i popratio ih svojim komentarom u knjižici "Das russische Kriegstheater",¹ objavljenoj 1894. g. Kada je kao zapovjednik Glavnog štaba osječke 7. pješadijske divizije boravio u Osijeku (od 1895.), zasnovao je 1898. g. obitelj, oženivši se Osječankom Giselom pl. Bartolović (umrla 1924. u Beču), a iste im se godine rođio sin jedinac Ervin. U Osijeku je Sarkotić upoznao i biskupa Strossmayera, s kojim je ulazio u žive diskusije o jugoslavenskom pitanju.

Služba Sarkotiću nije dopustila da se dugo zadrži na jednom mjestu. Službovao je diljem Monarhije, u svim dijelovima austro-ugarske vojske (zajednička vojska, austrijsko domobranstvo, ugarsko domobranstvo), obavljao različita, prije svega vojna zaduženja i

¹ DAS RUSSISCHE KRIEGSTHEATER, Strategische und geographische Studie, Aus dem Russischen von Stefan von Sarkotić, k. u. k. Hauptmann im Generalstabs-Corps, Dritte durchgesetzte Auflage, Abdruck aus dem Märzhefte 1894. Österreichischen militärischen Zeitschrift "Streffleur", Wien und Leipzig, Wilhelm Braumüller, 1894.

funkcije mirnodopskog, ali i operativnog karaktera. Sve to pratio je stalan uspon na bogatoj skali vojnih činova i odlikovanja, kao i među ljudi od povjerenja bečkog dvora.

Kao mlad oficir, s činom poručnika, sudjelovao je u svim operacijama u Bosni i Hercegovini 1879-1882, a 1882. i u vojnoj ekspediciji u Krivošijama (Crna Gora), u ugušivanju Hercegovačko-bokeljskog ustanka.

U razdoblju 1885-1898. obavljao je različite poslove u Generalštabu (brigadnom, divizijskom) u Mostaru, Beču i Osijeku i napredovao od natporučnika (1884) do potpukovnika (1898). Nakon Osijeka, jednu je godinu (1899/1900) službovao u Pragu u pješadijskoj pukovniji.

U prosincu 1900. imenovan je zapovjednikom Glavnog štaba Komande ratne luke Pula, što ga je dovelo u vezu s mornaricom. Tu ostaje dvije i po godine. Tijekom desetak godina Sarkotić napreduje od pukovnika (1901) do generalmajora (1907), a nakon Pule raspoređen je uglavnom na području Austrije, kao zapovjednik Glavnog štaba ili zapovjednik brigade odnosno divizije.

Godine 1909. podijeljeno mu je plemstvo, te dobiva predmetak "von" (von Sarkotić). Zatim 1911. postaje podmaršal, a u travnju 1912. dolazi u Zagreb kao zapovjednik VI. Zagrebačkog okruga hrvatsko-slavonskog domobranstva i tu ostaje do 1914. tj. do mobilizacije i početka ratnih operacija protiv Srbije.

U napadu na Srbiju zapovijedao je 42. domobranskom pješadijskom divizijom (tzv. "Vražja divizija"), ali je početkom listopada obolio od dizenterije. Kada je prizdravio, vraćen je u Srbiju i imenovan njenim Guvernerom, sa sjedištem u Šapcu. Na toj funkciji ostao je veoma kratko (28. 11. - 26. 12. 1914. - podatak iz Dnevnika), jer je iznenadna protuofenziva srpske vojske prisilila austro-ugarsku vojsku na povlačenje. Iako je nadvojvoda Eugen želio S. Sarkotića za svog zapovjednika Generalštaba, nakon što je sam preuzeo zapovjedništvo 5. armije (od generala artiljerije Potioreka, koji je umirovljen zbog neuspjelog otpora srpskoj vojsci), car Franjo Josip I. imenovao je Sarkotića 22. 12. 1914. Zapovijedajući generalom Bosne, Hercegovine i Dalmacije (Kommandierender General in Bosnien, Herzegowina und Dalmatien), tj. na području XV. i XVI. korpusa, i Zemaljskim upraviteljem (Chef des Landesregierung) Bosne i Hercegovine. Kao Zapovijedajući general, S. Sarkotić je bio podređen c. i kr. Vrhovnoj vojnoj komandi (k. u. k. Armeeoberkommando), a kao Zemaljski upravitelj imao se ravnati prema nalozima c. i kr. Zajedničkog ministra financija (na toj se funkciji u razdoblju 1914-1918. izmjenilo pet osoba). Njegov glavni stan (Hauptquartier) nalazio se u sarajevskom Konaku.

Uloga S. Sarkotića kao Zapovijedajućeg generala sastojala se uglavnom u obrani njemu povjerenih zemalja od navale ujedinjenih srpskih i crnogorskih četa te na obrani dalmatinske obale od "neprijateljskog" iskrčavanja.

Kao Zemaljski poglavар Sarkotić se našao na vrlo osjetljivom tlu, gdje su političke igre i svađe zaoštravale nacionalna i vjerska proturječja. Zato je, da bi stišao stranačke strasti, za čitavog trajanja svog službenog djelovanja zabranio saziv bosanskog Sabora. Nastojao je, ne bez političkih razloga, da narod ne gladuje. U takvom kontekstu ne iznenaduje i podatak da se S. Sarkotić u Banjalučkom procesu (proces koji se vodio od

31. 9. 1915. - 16. 3. 1916. protiv 156²/100³ Srba pod optužbom da pripadaju ustaničkoj organizaciji koja nastoji nasilno odcijsipiti Bosnu i Hercegovinu od Austro-Ugarske Monarhije) zauzeo za ublažavanje smrte kazne za 13 od 16 na smrt osuđenih (preostalu trojicu pomilovao je sam car).⁴ Među prilozima Dnevniku, uz 7. 3. 1917. nalazi se i prilog pod naslovom "Banjalučki proces" (Banjalukaner Prozess), sign. 4. 2. 11., a među člancima u rukopisu i članak "Veleizdajnički proces u Banja Luci" (Der Hochverrats-prozess von Banjaluka), sastavljen 1928. na temelju vlastitih dnevničkih zapisa iz vremena svjetskog rata (sign. 8. 1. 9.), a Neue Österreichische Biographie, sv. 9, spominje rad S. Sarkotića o Banjalučkom procesu objavljen 1933. g.⁵

Godina 1916. posebno je označila karijeru S. Sarkotića i istaknula njegove sposobnosti i značaj, premda mu je već 1915. g. donijela čin generala pješadije i čast tajnog savjetnika. U siječnju 1916. rukovodio je napadom kojim je osvojen Lovćen i zauzeta Crna Gora. Ta mu je pobjeda donijela početkom 1917. ugarski barunat i predikat "von Lovćen".

U srpnju 1916, nakon velikih poraza Centralnih sila na Istočnom ratištu (Brusilovljeva ofenziva), Vojna kancelarija u Beču ponudila je S. Sarkotiću mjesto Zapovjednika Generalštaba cijelokupne austro-ugarske vojske. On je međutim otklonio tu ponudu zbog svoga kolebljivog zdravstvenog stanja (bolest probavnih organa snašla ga je još za vojnih operacija 1882, od čega doživotno pati), iako se "duhovno i karakterno" osjećao sposobnim za tu dužnost. Tom prilikom iznio je mišljenje o stanju na svim frontovima i predložio osnivanje jedinstvene Komande za cijeli Istočni front, što je zaista i učinjeno.

Godine 1917. dobio je Sarkotić čin generalpukovnika. Te godine, dolaskom baruna Buriána na mjesto Zajedničkog ministra financija, oživjelo je pitanje sudbine Bosne i Hercegovine, pa onda i Dalmacije i tzv. Jugoslavensko pitanje. Burián je kvario Sarkotićevu politiku stišavanja stranačkih strasti i primoravao ga da se izjasni o rješenju koje mu se, za njemu povjerene zemlje unutar Monarhije, činilo najpovoljnije. Sarkotić je imao u vidu nekoliko rješenja odnosno mogućnosti (uglavnom usmјerenih na pripajanje Bosne i Hercegovine te Dalmacije Hrvatskoj i Slavoniji), o kojima se govorilo i iduće godine na sastanku guvernera Srbije i Crne Gore i Zemaljskog upravitelja Bosne i Hercegovine i Dalmacije, u Sarajevu, 13-15. 5. 1918.⁶ (opširno zastupljen u prilogu uz 14. 5. 1918, pod naslovom "Dogovor guvernera u Sarajevu" /Besprechung der Gouverneur in Sarajevo/, str. 1-41, sign. 5. 2. 28.), sazvanom u vrijeme kada se rješenje pitanja

---

² Enciklopedija Jugoslavije, sv. 1, "Banja Luka", str. 494.

³ Neue Österreichische Biographie, (u dalnjem tekstu N. Ö. B.) sv. 9, str. 103.

⁴ N. Ö. B., sv. 9, str. 103.

⁵ Za "Veröffentlichungen des Arbeitsausschusses deutscher Verbände", u jednom radu tiskanom 1933. u dva sveska, v. N. Ö. B., sv. 9, str. 103.

⁶ "Srpska riječ" od 21. 7. 1920, Inv. sign. 8. 3. 60.

Bosne i Hercegovine te Dalmacije činilo gotovo presudnim za opstanak Monarhije. Zbog razilaženja u mišljenju, do konačnog zaključka na tom sastanku, pa ni kasnije, nije došlo.⁷

Još početkom 1918. u Puli, a ubrzo zatim i u Boki kotorskoj (1-3. 2. 1918) izbio je ustank mornara (mnogonacionalna Austro-Ugarska u malom) i upozorio na neizvjesnu sudbinu Monarhije. U gušenju tog ustanka "general Sarkotić dao je uputu za potapanje pobunjenih brodova, ako ne uspije uvođenje reda i discipline".⁸

Nešto kasnije, u travnju 1918. primio je Sarkotić kao posljednje novo zaduženje vojno zapovjedništvo nad Crnom Gorom, odnosno u njegovu je nadležnost došla vojna operativa, dok je Clam-Martinic kao vojni guverner Crne Gore i dalje vršio vojnu upravu.

Podsjećajući da vremena ima sve manje, u ljetu i početkom jeseni 1918. šalje Sarkotić u Beč nekoliko izvještaja i poruka koje se odnose na političke prilike u Bosni i Hercegovini i na njihovo rješavanje. Jedan od posljednjih razgovora o tome vodio je u rujnu s barunom Tiszom, koji je s ugarske strane došao ocijeniti situaciju na licu mjesta, ali bez pozitivnih rezultata.

Raspad Austro-Ugarske Monarhije koji je uslijedio krajem listopada 1918. razriješio je S. Sarkotića svih njegovih dužnosti i ovlaštenja. Ovlast Zemaljskog upravitelja predao je 1. 11. 1918. Narodnom vijeću u Sarajevu, a 6. 11. predao je svoju dužnost Zapovijedajućeg generala za Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju. Nakon hapšenja u Brodu (premda je imao urednu propusnicu novih vlasti iz Sarajeva), odakle je namjeravao otpustovati u Beč, Sarkotić je sproveden u Zagreb, a Glavni odbor Narodnog vijeća SHS za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu, na upit iz Zagreba, donio je odluku da se on "konfinira u Zagrebu", i "da se na nj pazi do svršetka Mirovne konferencije!". Kasnije je Odbor obaviješten "da je Sarkotiću dan jednomjesečni dopust da može otpustovati u Beč, a odande se vratiti na svoje imanje u Slavoniji i nastaniti se u Zagrebu sve do svršetka pregovora o miru", kako navodi Krizman.⁹ Iz ostale literature samo površno saznajemo da je Sarkotić u Zagrebu izbjegao jednom atentatu, ali ne doznajemo kako i kada je konačno otputovalo u Beč, gdje ostaje sve do smrti. Tamo je 1927. primio austrijsko (a nakon priključenja Austrije Njemačkoj, automatski i njemačko) državljanstvo i navodno si tako osigurao isplatu mirovine.

U Beču je bio na čelu hrvatskih emigranata, pristaša Starčevićeve politike, koji su već 1919. uspostavili vezu s političarima Hrvatske stranke prava i formirali Hrvatski emigrantski revolucionarni komitet.¹⁰

U austrijskom tisku se Sarkotić (1919-1929, kako zaključujemo iz rukopisne

⁷ B. Krizman, Raspad Austro-Ugarske i stvaranje jugoslavenske države, str. 22-25.

⁸ Pomorska enciklopedija, sv. 1, "Boka Kotorska, Pobuna mornara", str. 400-402.

⁹ B. Krizman, nav. dj., str. 145-146.

¹⁰ B. Krizman, Pavelić u bjekstvu, Globus, Zagreb 1986, str. 239.

ostavštine) često bavio aktualnim političkim trenutkom u novonastaloj Kraljevini SHS, problemima Europe i Balkana, a iznosio je također i svoja sjećanja iz Prvog svjetskog rata, kako na opću situaciju, naročito u Bosni i Hercegovini, tako i na pojedine ličnosti.

Tisak u ondašnjoj Jugoslaviji piše o Sarkotiću veoma različito, ovisno o stajalištu koje zastupa pojedini list. Jedni veličaju njegove jubileje, dok ga drugi proglašuju "renegatom" i "vječnom ljudom na našem narodu".

U jesen 1939, kada je već započinjao Drugi svjetski rat, dospio je Sarkotić zbog svojih želučanih smetnji u bolnicu i nije se oporavio. Umro je 16. 10. 1939, a pokopan je na Centralnom groblju u Beču.

Literatura na koju smo se u radu mogli s pouzdanjem osloniti vrlo je oskudna. Zato moramo upozoriti da je ovaj Sarkotićev životopis sačinjen prema vrlo raznorodnim izvorima - od novinskih članaka, do enciklopedijskih natuknica i povijesnih prikaza, u kojima se Sarkotić vrlo često spominje samo usputno. Zbog toga nije sigurno da će svi podaci koje navodimo odgovarati rezultatima konačne i cijelovite studije, jer smo već u našem radu nailazili na praznine i odstupanja u pojedinim detaljima. Sigurno je da će dodatni izvori, kao i izučavanje same Sarkotićeve rukopisne ostavštine, upotpuniti i obogatiti, uz ostalo, i podatke koje mi ovdje donosimo.

RUKOPISNA OSTAVŠTINA STJEPANA SARKOTIĆA

Preuzimanje

Pretpostavlja se da je osobni fond Stjepana Sarkotića preuzet u Hrvatski državni arhiv u vrijeme II. svjetskog rata. Točan podatak o tome nije nađen.

Osnovni sadržaj i sačuvanost

Ostavština S. Sarkotića sadržajno i kronološki obuhvaća dvije velike cjeline. To je prije svega DNEVNIK S PRILOZIMA (kut. 1-5), zatim DODACI DNEVNIKU i PISMA (u nastavku kut. 5), a s druge strane ČLANCI (kut. 6), koje nalazimo dijelom u rukopisu, a dijelom kao stampata.

DNEVNIK S PRILOZIMA obuhvaća vremensko razdoblje od 26. srpnja 1914. do 6. studenoga 1918, a ČLANCI su nastali u razdoblju 1919-1929. Tekst Dnevnika, iako ima osobnih detalja, kronološki prati uglavnom vojno-politička zbivanja, u prvom redu na području na kojem je Sarkotić vojni i civilni upravitelj. Prilozi su većim dijelom pisma i brzojavi (pored primljene, nalazimo i koncepte poslane korespondencije), no pojavljuju se i izvještaji, novinski članci, dokumenti koji svjedoče o napredovanju S. Sarkotića u službi, i dr.

Dnevnik je pisan strojem i gotovo u cjelini je čistopis, a tu i tamo dodano je nekoliko riječi rukom. Prilozi za razdoblje 1914-1917. su originalni, dok ih za 1918. nalazimo u

prijepisu (izuzev nekoliko originalnih priloga uz srpanj i kolovoz 1918).

U cjelini, građa je dobro sačuvana i prikladna za korištenje. O skupinama 'Dodaci dnevniku' i 'Pisma' bit će govora u dalnjem tekstu.

Prvobitna sredenost i tijek sređivanja

Pristupivši sređivanju osobnog fonda S. Sarkotića, zatekli smo po fizičkim karakteristikama tri različite skupine: gradu u mapama (4 jednake mape) s izvornim natuknicama, neidentificirane rukopise (strojopis) i nesređena stampata.

Dnevnik s prilozima za god. 1914-1917. nalazio se, za svaku pojedinu godinu, unutar čvrstih kartonskih korica s hrptom, sprijeda povezanih vrpcem.

Sam Dnevnik iz tog razdoblja isписан је strojem na arcima, koji unutar svake godine tvore od jednog do tri svešćica. Ti su svešćici kontinuirano označeni rimskim brojevima (Dnevnik I-VIII) unutar navedenog razdoblja 1914-1917. te zatim pobliže određeni naznakama događaja koji ih omeđuju s početka i s kraja i nadnevima tih događaja. Poledina listova nije nikada korištena za pisanje.

Prilozi za to razdoblje većinom su originalni (pisma, brzojavi i dr.); odgovore (bilo pismom, bilo brzojavom) koje šalje Sarkotić nalazimo u konceptu ili prijepisu. Uz rijetke iznimke, prilozi na sebi nose datum primitka, naznačen od Sarkotića, a smješteni su (jedan ili više njih) u veće omotnice,¹¹ od kojih svaka nosi svoj redni broj unutar jedne godine (gdje to izvorno nije bilo učinjeno, mi smo učinili prilikom sređivanja). Na Omotnicama su strojem ispisane natuknice za svaki prilog koji se u njima nalazi, tj.: nadnevak iz Dnevnika, na koji se prilog odnosi (a koji se uvijek ne podudara sasvim s nadnevkom zabilježenim na samom prilogu), vrsta i/ili karakter priloga (pismo, brzojav, dopisnica, izvještaj, dekret, novinski članak) i tko ga šalje odnosno kome je upućen.

Dnevnik s prilozima za god. 1918. tehnički nije bio sređen. Koncepti, prijepisi i čistopisi dnevnika, kao i prilozi za 1918. bili su izmiješani. Izvorne natuknice pratile su jedino priloge. Logičan redoslijed tek je trebalo uspostaviti. Da bi se taj konačni slijed sačuvao i naknadno, prilikom pregledavanja i korištenja građe, skupine su uložene u košuljice, a na njih su ispisane oznake redoslijeda i karaktera ("Dnevnik" odnosno "prilozi").

Sam Dnevnik za 1918. g. pisan je strojem, kao i za prethodno razdoblje, ali na papiru različitog formata i kvalitete (detaljnije, vidi Inventar) i u nekoliko varijanti (koncept, čistopis, prijepis). Sukladno prethodnim izvornim oznakama Dnevnika (I-VIII), građa Dnevnika za 1918. dobila je prilikom sređivanja oznaku IX.

Prilozi za ovu godinu najvećim dijelom nisu originalni, već su prepisani strojem.

---

¹¹ U dalnjem tekstu "Omotnica", za razliku od "omotnice" koja pripada pismu.

Prilozima 5. 2. 1.-36. i izvorno je bio pridružen sadašnji redni broj (1-36), a preostalim prilozima pridružen je prilikom sređivanja. Prilozi 5. 2. 37.-43. nalaze se u Omotnicama koje su izvorno označene rimskim brojevima XVII-XX, a nosili su i redne brojeve, kod svake od spomenutih Omotnica počevši od 1.

Budući da je tvorac fonda, kako je iz dosadašnjeg opisa vidljivo, sam ostvario u većem dijelu građe (za god. 1914-1917) visoki stupanj sredenosti, njegov poredak nismo mijenjali, dapače, nastojali smo ga što točnije rekonstruirati slijedeći izvorne natuknice, tamo gdje je on bio narušen. Zato je pri sređivanju kutija 1-4 prvenstveno uspoređivan popis priloga na Omotnicama s njihovim sadržajem, provjeren je i uspostavljen često poremećeni redoslijed priloga unutar Omotnice; identificirani su pojedini razdvojeni dijelovi pisama (listovi, omotnice), evidentirano nepostojanje priloga. Vidjeli smo da je za god. 1918. proces sređivanja bio nešto drugačiji.

Razdioba i redoslijed preostale građe nastali su u toku samog sređivanja, bilo prema sadržajnim (osnovni kriterij razdiobe preostale rukopisne građe), bilo prema "formalnim" karakteristikama (abecedni i kronološki red kod daljnje razdiobe rukopisa te kod stampata).

Rukopisna građa izvan Dnevnika podijeljena je u 4 skupine: Dodaci dnevniku, Pisma, Ispisi i Članci u rukopisu. Ispisi i Članci u rukopisu uvršteni su kasnije u osnovnu skupinu ČLANCI.

U skupinu 'Dodaci dnevniku' ušla je građa komplementarna, kronološki i sadržajno ono u 'Dnevniku s prilozima', a tamo nije mogla ući zbog maksimalnog poštivanja izvorne sredenosti građe, budući da se u izvornim natuknicama ne spominje. Građa uvrštena u skupinu 'Pisma' također se iz navedenog razloga nije mogla uvrstiti među priloge.

Unutar svake od ovih skupina rukopisi su sređeni kronološki i obavljena je folijacija (brojevi se kontinuirano nastavljaju na broj kojim je označen posljednji prilog Dnevnika IX).

U skupini stampata našli su se dijelovi novinskih listova i integralni brojevi novina i časopisa. Oni su poredani prema nazivu novina/časopisa abecednim redom, a unutar toga kronološki (dvije jedinice koje odudaraju formatom i količinom stavljene su na početak ove skupine, bez obzira na abecedni poredak). U Inventaru je, unutar tako stvorenog redoslijeda, uz svaki novinski broj navedeno ime autora i naslov članka kojeg je Sarkotić izdvojio (izrezao ili označio olovkom u boji; gdje to nije učinio mi smo prema naslovu ili sadržaju pretpostavili). Tu nalazimo većinom članke samog Sarkotića (nekima od njih odgovaraju gore spomenuti Članci u rukopisu, pa je u Inventaru uz rukopis naznačeno i gdje i kada je tiskan), ali i nekolicine drugih autora, kao i članke o samom Sarkotiću. Kod ove građe nije obavljena folijacija.

Sva je građa rukopisne ostavštine S. Sarkotića, osim teksta pod 8.3.60., na njemačkom jeziku. Zato je i prvotni tekst Inventara gotovo u cijelosti njemački, budući da je nastao iz natuknica koje je sastavio sam tvorac te iz naslova rukopisa i članaka.

Konačni tekst Inventara je hrvatski (osim naziva novina i časopisa, dok su naslovi članaka prevedeni, a kratice vojnih činova koje nalazimo u njemačkom tekstu razriješene i prevedene). Ponekad su natuknice ponešto proširene, kada nam se to činilo bitnim za razumijevanje odnosno uvid u sadržaj građe.

Oznake, odnosno signature koje je građa dobila nakon konačnog sredivanja, sačinjene su prema decimalnoj klasifikaciji. Svaka osnovna skupina nosi svoj broj i dijeli se dodavanjem jedne nove znamenke u nekoliko podskupina. U našem slučaju signatura se sastoji od najviše 3 znamenke. Prva predstavlja osnovnu skupinu, druga njene podskupine, a treća manje podskupine ili pak najmanje jedinice građe. Budući da svako godište 'Dnevnika s prilozima' kronološki i tehnički predstavlja cjelinu za sebe, a da smo od preostale građe formirali sljedeće tri osnovne skupine (Dodaci dnevniku, Pisma, Članci), dobili smo konačno osam osnovnih skupina i osnovnu shemu za snalaženje u građi.

Vrednovanje

Grada koja sadrži podatke, razmišljanja i ocjene jednog generala i visokog dužnosti, izravnog sudionika u događajima, koja prati kroz četiri i po godine tijek I. svjetskog rata na ovim južnoslavenskim prostorima, a posebno na teritoriju oko kojeg su tada gotovo svi igrali dvostruku igru, kao i korespondencija nastala u isto vrijeme, ne samo da može biti i jest zanimljiva, nego će se zasigurno pokazati korisnom te pridonijeti određenijem i jasnjem vidjenju ondašnjih prilika.

Treba napomenuti da su neki izvaci iz Dnevnika S. Sarkotića već objavljeni u studijama B. Stullija u *Arhivskom vjesniku* I i II.¹²

---

¹² B. Stulli, Prilozi gradi o ustanku mornara u Boki Kotorskoj 1–3. februara 1918, *Arhivski vjesnik* I, Zagreb 1958, str. 174–248; Isti, Prilozi gradi za historiju jugoslavenskog pitanja 1918.g, *Arhivski vjesnik* II, Zagreb 1959, str. 279–333.

INVENTAR

Kut.	Sign.	S a d r ž a j	fol.
1	2	3	4

1.-5. DNEVNIK S PRILOZIMA 1914-1918.

1914. GODINA

1	1.1.1.	Od mobilizacije 26. srpnja 1914. do imenovanja za guvernera Srbije 24. studenoga 1914. (DNEVNIK I)	1-137
	1.1.2.	Guverner u Srbiji. 28. studenog do 26. prosinca 1914. (DNEVNIK II)	138-181
(Nadnevci uz priloge odnose se na iste nadnevke u Dnevniku)			
	1.2.1.	19. 8. - Izvještaj adutanta 78. pukovnije.	182-186
	1.2.2.	2. 9. - Brzozav generala artiljerije Potioreka	187
	1.2.3.	6. 10. - Brzozav 42. pješadijske divizije	188
	1.2.4.	15. 9. - Brzozav zapovjednika XV. korpusa	189
	1.2.5.	10. 10. - Izvještaj potpukovnika Minnicha	190-194
	1.2.6.	11. 10. - Pismo potpukovnika Minnicha	195-199
	1.2.7.	19. i 20. 10. - Pismo potpukovnika Minnicha - Dopisnica nadvojvode Eugena	200-205
	1.2.8.	2. 11. - Izvještaj potpukovnika Minnicha	206-209
	1.2.9.	3. i 4. 11. - Dva pisma potpukovnika Minnicha	210-215
	1.2.10.	6. 11. - Pismo potpukovnika Minnicha	216-218
	1.2.11.	13. 11. - Pisma pješadijskog generala baruna Rhemena i podmaršala Czibulke	219-224
	1.2.12.	20. 11. - Pismo generalmajora Böltza	225-227
	1.2.13.	24. i 25. 11. - Brzozav generalmajora Böltza (nedostaje) - Pismo feldmaršala von Marterera - Pismo generalmajora von Bellmonda - Brzozav generala artiljerije Potioreka	228-232

1	2	3	4
1	1.2.14.	28. 11. - DEKRET O IMENOVANJU GUVERNEROM SRBIJE	233-235
	1.2.15.	4. 12. - Brzovaj ministra domobranstva Hazaija	236
	1.2.16.	6. 12. - Položaj 42. divizije 30. 11. 1914. (karta) - Brzovaj 42. divizije	237-238
	1.2.17.	10. 12. - Šifrirana depeša vrhovnog zapovjedništva	239
	1.2.18.	13. 12. - Pismo ministra domobranstva baruna Hazaija	240-248
	1.2.19.	16. 12. - Pismo državnog sekretara Unkelhäussera - Pismo ekscelencije Tisza	249-254
	1.2.20.	17. 12. - Dva pisma od Elle	255-261
	1.2.21.	19. 12. - Brzovaj podmaršala von Marterera	262
	1.2.22.	23. 12. - Brzovaj i dopis ministra Bilinskog - Dva pisma nadvojvode Eugena	263-272
	1.2.23.	24. 12. - Pismo podmaršala von Marterera - Dopisnica šefa odsjeka Kuh-Chrobaka	273-276

1915. GODINA

2	2.1.1.	Zapovijedajući general i zemaljski upravitelj u Bosni i Hercegovini. 2. siječnja do 29. travnja 1915. (DNEVNIK III)	1-39 (35-39 prazno)
	2.1.2.	Zapovijedajući general i zemaljski upravitelj u Bosni i Hercegovini. 29. travnja do 19. kolovoza 1915. (DNEVNIK IV)	40-81 (79-81 prazno)
	2.1.3.	Zapovijedajući general i zemaljski upravitelj u Bosni i Hercegovini. Od puta u Beč 19. kolovoza 1915. do 18. prosinca 1915. (DNEVNIK V)	82-134 (131-134 prazno)

(Nadnevci uz priloge odnose se na iste
nadnevke u Dnevniku)

2	2.2.1.	9. 2. - Razmjena poruka između Zemaljskog upravitelja i ministra Bilinskog - Pismo podmaršala von Höfera - Pismo podmaršala von Marterera	135-140
	2.2.2.	22. 2. - Govor u Banja Luci 22. 2. - Pismo podmaršala von Marterera - Razmjena poruka s ministrom von Koerberom	
		12. 3. - Dva pisma nadvojvode Eugena - Pismo podmaršala von Marterera - Prijedlog za promjenu osoblja (Zemaljska vlada)	141-165 (143 prazno)
	2.2.3.	13. 3. - DEKRET O IMENOVANJU ZEMALJSKIM UPRAVITELJEM - Razmjena poruka s ministrom von Koerberom	166-171
	2.2.4.	20. 3. - Pismo podmaršala von Marterera (personalne promjene u upravi Bosne i Hercegovine, vidi 12. 3.)	172-174
	2.2.5.	4. 4. - Pismo nadvojvode Eugena 9. 4. - Dva pisma podmaršala von Marterera	175-186 (180 i 186 prazno)
	2.2.6.	9. 4. - Pismo podmaršala Kraussa - Dopis zapovjedništva Balkanske vojske (Povjerljivi broj 8772 i nalog) - Prijepis brzojava upućenog ministru von Koerberu i nadvojvodi Eugenu	187-200 (190, 194, 200 prazno)
	2.2.7.	11. 4. - Brzovaj nadvojvode Eugena - Brzovaj ministra von Koerbera - Prijepis brzojava upućenog nadvojvodi Eugenu i ministru von Koerberu	201-212 (211 prazno)

1	2	3	4
2	2.2.8.	12. 4. - Brzovav nadvojvode Eugena - Brzovav kralja - Brzovav ministra von Koerbera - Odgovori na gornje brzovave	213-220 (217 prazno)
	2.2.9.	18. 5. - Pismo nadvojvode Eugena	221-223
	2.2.10.	21. 5. - Brzovav nadvojvode Eugena - Brzovav ministra baruna Hazaija	224-225
	2.2.11.	22. 5. - Brzovav ministra von Koerbera	226
	2.2.12.	31. 5. - Pismo podmaršala von Marterera	227-235 (232, 235 prazno)
	2.2.13.	1. 6. - Pismo ministra baruna Hazaija	236-240 (240 prazno)
	2.2.14.	5. 6. - Pismo nadvojvode Eugena - Pismo ekscelencije Thalloczyja	241-246
	2.2.15.	12. 6. - Pismo gosp. von Reisnera - Brzovav konjičkog generala von Tersztyanszky	247-254
	2.2.16.	18. 6. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	255-257
	2.2.17.	22. i 23. 6. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo nadvojvode Eugena	258-263
	2.2.18.	28. 6. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	264-266
	2.2.19.	1. 7. - Dopisnica djece nadvojvode Franza Ferdinanda - Odgovor na dopisnicu	267-269 (268 prazno)
	2.2.20.	9. 7. - Pismo nadvojvode Eugena 11. 7. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo šefa odsjeka ekscelencije von Thalloczyja	

1	2	3	4
2	2.2.20	12. 7. - Razmjena poruka s ministrom von Koerberom	270-284 (277 prazno)
	2.2.21.	18. 7. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo podmaršala von Marterera (Evakuacija s područja ratnih operacija u Bosni i Hercegovini)	
		20. 7. - Spis o zabrani privatnog telegrafiranja - Spis o promjeni namjesnika u Dalmaciji	285-300 (296-298 prazno)
	2.2.22.	27. 7. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	301-303
	2.2.23.	31. 7. - Pismo i brzjav nadvojvode Eugena	304-307
	2.2.24.	1. 8. - Pismo ministra von Koerbera 3. i 6. 8. - Pisma konjičkog generala von Tersztyanszky	308-316
	2.2.25.	13. 8. - Brzjav pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Odgovor	317
	2.2.26.	16. 8. - Brzjav i pismo ministra von Koerbera - Pismo podmaršala von Marterera 18. 8. - Pismo konjičkog kapetana Bartolovicha	
			318-329 (326 prazno)
	2.2.27.	21. 8. - Izvještaj o postavljenju administrativnog savjetnika	330-339
	2.2.28.	25. i 26. 8. - Brzjav ministra von Koerbera - Brzjav pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Pismo podmaršala Lipošćaka	
		27. 8. - Pismo namjesnika za Dalmaciju, grofa Attemsa	
		28. 8. - Pismo kneza Schönburga	
		29. 8. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	
		31. 8. - Brzjav grofa Attemsa	340-353 (344, 349 prazno)

1	2	3	4
2	2.2.29.	2. 9. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	354-356
	2.2.30.	10. 9. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	357-359
	2.2.31.	26. 9. - Brzojav konjičkog generala von Tersztyanszky	360
	2.2.32.	28. 9. - Pismo namjesnika za Dalmaciju, grofa Attemsa	361-362
	2.2.33.	30. 9. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	363-365 (365 prazno)
	2.2.34.	9. 10. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	366-371
	2.2.35.	20. 10. - Brzojav Ratnog nadzornog ureda	372-374
	2.2.36.	29. 10. - Brzojav upućen ministru von Koerberu - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo ministra Hazajia - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa 31. 10. - Dopis Vojnom zapovjedništvu	375-386 (384 prazno)
	2.2.37.	14. 11. - Pismo grofice Chotek - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo od Erwina	387-395
	2.2.38.	20. 11. - Pismo generalfeldmaršala von Mackensena	396-398 (398 prazno)
	2.2.39.	23. 11. - Pismo nadvojvode Eugena	399-401
	2.2.40.	25. 11. - Brzojav Ratnog nadzornog ureda 30. 11. - Brzojav pješadijskog generala baruna Bolfrasa	402-403
	2.2.41.	2. 12. - Brzojav ministra von Koerbera 5. 12. - Brzojav pješadijskog generala baruna Bolfrasa	

1	2	3	4
2	2.2.41.	- Brzojav podmaršala von Marterera 6. 12. - Brzojav pješadijskog generala baruna Bolfrasa	404-406
	2.2.42.	10. 12. - Brzojavna čestitka 11. 12. - Pismo podmaršala von Rollingera	407-414 (414 prazno)
	2.2.43.	13. 12. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	415-420

1916. GODINA

3	3.1.1.	Od odlaska na prijem kod cara 18. prosinca 1915. do kraja prosinca 1916. (DNEVNIK VI)	1-106 (105, 106 prazno)
---	--------	--	-------------------------------

(Nadnevci uz priloge odnose se na iste
nadnevke u Dnevniku)

3.2.1.	28. 12. 1915. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Pismo ministra von Koerbera - Pismo podmaršala von Csicsericsa	107-116
--------	---	---------

god. 1916.

3.2.2.	4. 1. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 10. 1. - Pismo nadvojvode Eugena - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa 12. 1. - Brzojav pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Brzojav ministra rata von Kroatina - Brzojav ministra financija von Koerbera 20. 1. - Pismo podmaršala von Marterera
--------	---

1	2	3	4
3	3.2.2.	- Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa 22. 1. - Dopis Izviđačkog saveza i odgovor - Razmjena poruka s banom barunom Skerleczom 24. 1. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa 27. 1. - Pismo podmaršala von Marterera - Razmjena poruka s Kotorom 29. 1. - Nalog lovćenskoj vojsci	
	3.2.3.	1. 2. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Pismo generalštabnog pukovnika von Pitreicha 6. 2. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa - Pismo podmaršala von Marterera 7. 2. - Pismo podmaršala Brauna 10. 2. - Posveta za spomenar grada Beča 12. 2. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky - Razmjena poruka s općinom Sinac 22. 2. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 28. 2. - Razmjena poruka s gradom Zagrebom 29. 2. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	150-184 (152, 167, 177, 181 prazno)
	3.2.4.	2. 3. - Pismo ministra von Koerbera 10. 3. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 13. 3. - Brzojav o izaslanstvu za polaganje zakletve vjernosti novom caru 14. 3. - Brzojav glede izaslanstva 15. 3. - Brzojav ministra von Koerbera	

1	2	3	4
3	3.2.4.	16. 3. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 28. 3. - Govori u ime izaslanstva za polaganje vjernosti (uz 22. 3. - 4. 4.)	185-202 (187, 202 prazno)
	3.2.5.	14. 4. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 21. 4. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 28. 4. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky	203-213 (207 prazno)
	3.2.6.	3. 5. - Pismo konjičkog generala von Tersztyanszky 27. 5. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 31. 5. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	214-224
	3.2.7.	2. 6. - Brzojav nadvojvode Eugena i Leopolda Salvatora 3. 6. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 10. 6. - Pismo nadvojvode Eugena 16. 6. - Pismo od majke 25. 6. - Izvještaj o konjičkom kapetanu von Bartolovichu (nije među prilozima) 27. 6. - Pismo podmaršala von Marterera - Pismo podmaršala von Csicsericса 28. 6. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	3.2.8.	29. 6. - Pismo od majke 12. 7. - Pismo podmaršala von Marterera 14. 7. - Odgovor podmaršalu von Martereru 18. 7. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 19. 7. - Pismo podmaršala von Marterera 25. 7. - Pismo podmaršala von Scharitzera	225-251

1	2	3	4
3	3.2.8.	26. 7. - Pismo generalmajora von Bekića - Pismo civilnog zemaljskog komesara von Thalloczyja	252-295
	3.2.9.	8. 8. - Pismo podmaršala von Csicscerisa 12. 8. - Pismo generalmajora Kroupa 20. 8. - Pismo podmaršala von Scharitzera 22. 8. - Pismo generalmajora von Bekića (22-26. 8.)	296-320
	3.2.10.	4. 9. - Pismo od Elle 6. 9. - Pismo generalpukovnika von Boroevića - Pismo generalpukovnika von Puhalla - Pismo generalpukovnika von Pflanzenza 7. 9. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 12. 9. - Brzozjav bugarskog izaslanika Dešova 15. 9. - Govori Apponyja, Andrassyja i Tisze 16. 9. - Pismo podmaršala Rudolfa Kraussa 21. 9. - Pismo generalmajora Kroupa 27. 9. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa	321-359 (323, 329, 356 prazno)
	3.2.11.	7. 10. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 28. 10. - Brzozjav ministra von Koerbera 29. 10. - Pismo generalmajora Kroupa - Razmjena brzozjava s ministrom von Koerberom	360-368
	3.2.12.	5. 11. - Brzozjav šefa odsjeka von Chmielewski 7. 11. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky 15. 11. - Pismo generalpotpukovnika Staića - Pismo podmaršala von Lipošćaka 20. 11. - Pismo pješadijskog generala baruna Bolfrasa	

1	2	3	4
3	3.2.12.	22. 11. - Poruka o smrti kralja 24. 11. - Izjave o kralju	369-384
	3.2.13.	1. 12. - Zahvala cara Karla Bosni i Hercegovini (izrezak iz novina) 2. 12. - Pismo generalštabnog potpukovnika Staića 4. 12. - Razmjena poruka s ministrom princom Hohenlohe (novinski izrezak) 11. 12. - Pismo generalštabnog potpukovnika Staića 19. 12. - Poziv na krunidbu 23. 12. - Pismo ministru zajedničkog ministarstva financija 27. 12. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
			385-408 (400 prazno)

1917. GODINA

4	4.1.1.	Od 1. siječnja do 7. kolovoza 1917. (DNEVNIK VII)	1-43
	4.1.2.	Od odlaska na prijem kod cara 8. kolovoza 1917. do kraja godine. (DNEVNIK VIII)	44-77
(Nadnevci uz priloge odnose se na iste nadnevke u Dnevniku)			
	4.2.1.	1. 1. - Brzovljav ekscelenciji ministru Burianu 2. 1. - Pismo podmaršala von Scharitzera 3. 1. - Brzovljav ministra Buriana - Pismo generalmajora Kroupa	78-90 (79 prazno)
	4.2.2.	4. 1. - Brzovljav ekscelencije Koerbera i odgovor - Brzovljav ministru zajedničkog ministarstva financija, ekscelenciji Burianu 5. 1. - Pismo šefu Vojne kancelarije, podmaršalu von Martereru - Pismo nadbiskupa dr. Stadlera	78-90 (79 prazno)

1	2	3	4
4	4.2.2.	6. 1. - Članak iz "Bosnische Post" o dodjeli barunata S. Sarkotiću (Erhebung des Landeschefs in den Freiherrnstand) - Pismo ekscelenciji ministru Burianu	91-99 (99 prazno)
4.2.3.	11. 1. - Brzovaj ministra, ekscelencije Buriana	100	
4.2.4.	13. 1. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera (Ovlaštenje) - Pismo ministra zajedničkog ministarstva financija, ekscelencije Buriana		
	14. 1. - Izvještaj kralju		
	17. 1. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky		
	18. 1. - Pismo feldmaršala nadvojvode Eugena - Odgovor feldmaršalu nadvojvodi Eugenu	101-120 (103, 106, 112, 118 prazno)	
4.2.5.	19. 1. - Pismo generalpukovnika baruna Bolfrasa		
	20. 1. - Pismo generalštabnog potpukovnika Staica	121-128	
4.2.6.	27. 1. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera	129-131	
4.2.7.	27. 1. - Članak iz Pester Lloyd 3. 2. - Pismo pješadijskog generala von Tschurtsenthalera		132-137
4.2.8.	12. 2. - Članak iz Bosnische Post - Zdravica uz večeru	138-139	
4.2.9.	18. 2. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	140-141	
4.2.10.	24. 2. - Pismo šefa Vojne kancelarije, podmaršala von Marterera 26. 2. - Pismo ekscelencije von Koerbera 28. 2. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky		142-149
4.2.11.	7. 3. - Brzovaj i pismo podmaršala von Marterera - "Banjalučki Proces"		

1	2	3	4
4	4.2.11	9. 3. - Pismo podmaršala von Marterera - Pismo generalštavnog potpukovnika Staića	150-172 (154-158 prazno)
	4.2.12.	14. 3. - Pismo generalštavnog pukovnika Minnicha	173-178
	4.2.13.	16. 3. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	179-181
	4.2.14.	19. 3. - Pismo feldmaršala nadvojvode Eugena	182-183
	4.2.15.	30. 3. - Govor u ime izaslanstva za polaganje zakletve	184-190
	4.2.16.	4. 4. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky - Pismo podmaršala von Csicsericza	191-193 (193 prazno)
	4.2.17.	20. 4. - Pismo generalpukovnika von Boroevića	194-200 (196 prazno)
	4.2.18.	24. 4. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera	201-205
		30. 4. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
		8. 5. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	4.2.19.	22. 5. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	206-208
		5. 6. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	4.2.20.	28. 6. - Novinski članak o otkrivanju spomenika na mjestu sarajevskog atentata.	
		29. 6. - Zahvala nadvojvode Friedricha	
		29. 6. - Pismo generalpukovnika von Boroevića	
		1. 7. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
		2. 7. - Pismo gneralmajora vojvode von Braganza	

1	2	3	4
4	4.2.20	- Anonimno pismo iz Berlina 4. 7. - Pismo podmaršala von Bekića	209-219 (219 prazno)
	4.2.21.	7. 7. - Pismo grofa Tisze 8. 7. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera	220-224 (224 prazno)
	4.2.22.	17. 7. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera - Pismo ekscelencije Koerbera - Pismo generalštabnog potpukovnika Staića 18. 7. - Izvještaj za podmaršala von Marterera - Pismo ministra zajedničkog ministarstva financija, baruna von Buriana 19. 7. - Pisma za podmaršala von Marterera i za ekscelenciju baruna von Buriana	225-249
	4.2.23.	25. 7. - Pismo ekscelencije von Koerbera - Pismo generalpukovnika von Georgija 26. 7. - Pismo brigadnog pukovnika Minnicha 27. 7. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	4.2.24.	31. 7. - Depeša o atentatu 2. 8. - Članak iz Bosnische Post 4. 8. - Brzovjav ministra zajedničkog ministarstva financija, baruna Buriana - Brzovjav upućen ekscelenciji podmaršalu von Martereru - Brzovjavni odgovor šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera 5. 8. - Brzovjav upućen podmaršalu von Martereru 6. 8. - Pismo šefa Vojne kancelarije podmaršala von Marterera	250-260 261-268 (268 prazno)
	4.2.25.	17. 8. - Pismo generalpukovnika baruna Bolfrasa	

1	2	3	4
4	4.2.25	- Pismo generalštabnog potpukovnika Staića	
	20.	8. - Zemaljska vlada Bosne i Hercegovine o Šoli i Jeftanoviću	269-280 (271 prazno)
4.2.26.	28.	8. - Članak iz Neue Freie Presse o Bosni i Hercegovini	
	1.	9. - Pismo generalpukovnika baruna Bolfrasa	
		- Pismo podmaršala von Schariczera	281-287
4.2.27.	7.	9. - Pismo generalpukovnika baruna Bolfrasa	
	8.	9. - Pismo majora Wiederina	
	17.	9. - Pismo generalpukovnika baruna Bolfrasa	288-297 (297 prazno)
4.2.28.	21.	9. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
		- Pismo podmaršala von Csicsericsa	
		- Pismo majora Wiederina	
	2.	10. - Pismo vojvode von Braganza	
		- Pismo generalmajora Kroupa	
	3.	10. - Pismo pješadijskog generala von Marterera	
		- Novinski članak o izboru počasnih građana Mostara	298-317 (316 prazno)
4.2.29.	14.	10. - Pismo pješadijskog generala Lipošćaka	
	24.	10. - Pismo generalmajora Kroupa	318-323
4.2.30.	14.	11. - Pismo podmaršala von Webera	
		- Pismo konjičkog kapetana Kostetzky	
	16.	11. - Pismo pješadijskog generala Lipošćaka	324-332 (326 prazno)
4.2.31.	17.	11. - Brzovjav vojvotkinje von Parma	333
4.2.32.	23.	11. - Pismo nadvojvode Eugena	
		- Pismo podmaršala Kroupa	
	24.	11. - Potiorekova ocjena ministra Buriana	

1	2	3	4
4	4.2.32	25. 11. - Pismo upućeno Martereru (prijepis) 26. 11. - Pismo princa Sigismunda von Preussen	334-346
	4.2.33.	28. 11. - Dopisnica majora Wiederina - Pismo podmaršala Kroupa	
		2. 12. - Pismo feldmaršala Krobatin - Brzovoj pješadijskog generala baruna Marterera	347-354
	4.2.34.	8. 12. - Pismo feldmaršala Kroupa - Pismo vojvode von Braganza	
		14. 12. - Dvije karte - uspjesi podmornica	355-361

1918. GODINA

5	5.1.1.	Od 1. siječnja do 6. studenog 1918. (DNEVNIK IX)	1-411
		- 1. 1. 1918. - 19. 8. 1918. - format papira kao Dnevnik I-VIII (arci)	1-85
		- 28. 8. 1918. - 19. 10. 1918. - novi format papira (listovi)	86-144
		- 20. 10. 1918. - 6. 11. 1918. - koncept (tj. tekst s brojnim intervencijama)	145-233
		- 1. 1. 1918. - 6. 11. 1918. - Čistopis koji nije u svemu identičan s tekstom dnevnika koji obu- hvaća isto razdoblje, a nalazi se na fol. 1-233.	234-411

(Nadnevci uz priloge odnose se na iste
nadnevke u Dnevniku)

	Prilozi uz siječanj 1918. (prijepsi strojem, zasebno na listovima, originala nema): 5.2.1. - 5.2.12.	412-429
5.2.1.	1. 1. - Pismo zapovjednika Generalštaba, pješadijskog generala baruna Arza	
5.2.2.	- Pismo pukovnika Minnicha	
5.2.3.	2. 1. - Pismo pješadijskog generala baruna Marterera	
5.2.4.	- Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	

1	2	3	4
5	5.2.5.	3. 1. - Pismo ekscelencije Koerbera	
	5.2.6.	5. 1. - Pismo nadvojvode Eugena	
	5.2.7.	- Pismo ekscelencije Unkelhäussera	
	5.2.8.	10. 1. - Pismo gospođe Mešeg	
	5.2.9.	- Pismo ministra domobranstva baruna Szurmaya	
	5.2.10.	15. 1. - Pismo hrvatskog ministra ekscelencije Unkelhäussera	
	5.2.11.	22. 1. - Pismo vojvode von Braganza	
	5.2.12.	- Poštanska obavijest o pošiljci šljivovice Mustafe H. Muharemovića iz Janje kod Bjeljine ekscelenciji Sarkotiću	
		Prilozi uz veljaču 1918. (prijepisi, originala nema)	
	5.2.13. - 5.2.17.		430-449 (445 prazno)
	5.2.13.	4. 2. - Pismo hrvatskog ministra ekscelencije Unkelhäussera	
	5.2.14.	5. 2. - Pismo podmaršala Kroupa	
	5.2.15.	7. 2. - Izvještaj AOK-u (Vrhovnom vojnou zapovjedništvu)	
	5.2.16.	10. 2. - Izvještaj AOK-u	
	5.2.17.	12. 2. - Izvještaj o Mostaru	
		Prilozi uz ožujak 1918. (prijepisi, originala nema)	
	5.2.18. - 5.2.21.		450-458
	5.2.18.	3. 3. - Pismo ekscelencije Unkelhäussera	
	5.2.19.	12. 3. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	5.2.20.	- Pismo pješadijskog generala von Webera	
	5.2.21.	- Pismo nadvojvode Petra Ferdinanda	
		Prilozi uz travanj 1918. (prijepisi, originala nema)	
	5.2.22. - 5.2.26.		459-473
	5.2.22.	2. 4. - Pismo oca Didaka Buntića	

1	2	3	4
5	5.2.23.	6. 4. - Pismo guvernera Poljske, pješadijskog generalisa Lipošćaka	
	5.2.24.	7. 4. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky	
	5.2.25.	18. 4. - Brzovaj o cenzuri (zabрана писања о погодним питањима)	
	5.2.26.	22. 4. - Pismo pješadijskog generala von Webra	
		Prilozi uz svibanj 1918. (prijepisi, originala nema)	
	5.2.27. - 5.2.31.		474-522 (517 prazno)
	5.2.27.	12. 5. - Pismo ekscelencije Unkelhäussera	
	5.2.28.	14. 5. - Dogovor guvernera u Sarajevu, str. 1-41	
	5.2.29.	15. 2. - Pismo generaladutanta baruna Marterera	
	5.2.30.	19. 2. - Pismo guvernera Poljske pješadijskog generalisa Lipošćaka	
	5.2.31.	22. 5. - Pismo feldmaršala von Boroevića	
		Prilozi uz lipanj 1918. (prijepis)	
	5.2.32.	16. 6. - Pismo ministru Burianu	523-528
		Prilozi uz srpanj 1918. (originali 5.2.33. - 5.2.38., 5.2.40; 5.2.39. - prijepis)	529-560
	5.2.33.	3. 7. - Pismo od Kroupe	
	5.2.34.	- Pismo od Minnicha	
	5.2.35.	4. 7. - Pismo od Lipošćaka	
	5.2.36.	5. 7. - Novinski članak	
	5.2.37.	11. 7. - Pismo generalpukovnika von Tersztyanszky (prvobitna oznaka /1/ u zaštitnoj omotnici XVII)	
	5.2.38.	19. 7. - Pismo brigadnog pukovnika Minnicha (prvobitna oznaka /2/ u zaštitnoj omotnici XVII)	
	5.2.39.	2. 7. - Izvještaj o političkim prilikama u Bosni i Hercegovini. (Stimmungsbericht Nr. 9223. Präs; prvobitna oznaka /3/ u zaštitnoj omotnici XVII)	

1	2	3	4
5	5.2.40.	30. 7. - Brzojav Vojne kancelarije Njegovog Veličanstva (prvobitna oznaka /1/ u zaštitnoj omotnici XVIII)	
		Prilozi uz kolovoz 1918. (original 5.2.41., 5.2.42.; 5.2.43. prijepis)	561-585 (564 prazno)
	5.2.41.	3. 8. - Brzojav Vojne kancelarije Njegovog Veličanstva (prvobitna oznaka /1/ u zaštitnoj omotnici XIX)	
	5.2.42.	- Pismo c. k. ministra predsjednika baruna Hussareka (prvobitna oznaka /2/ u zaštitnoj omotnici XIX)	
	5.2.43.	18. 8. - Pismo upućeno ministru vanjskih poslova grofu Burianu. (Razgovori u Beču); priložen popis stanovništva po narodnosti i vjeri iz 1910., fol. 576-577. (Prvobitna oznaka /1/ u zaštitnoj omotnici XX)	
		Prilozi uz rujan 1918. (koncepti, prijepisi), 5.2.44. - 5.2.48.	586-608
	5.2.44.	5. 9. - (Pismo) upućeno ekscelenciji grofu Buria- nu (prepisano u Dnevnik, fol. 88-97)	
	5.2.45.	11. 9. - (Pismo) upućeno generaladutantu barunu Zeidler-Sternecku (prepisano u Dnevnik, fol. 97-100)	
	5.2.46.	16. 9. - Brzojav o zabrani pisanja u tisku o suđenju kotorskim mornarima	
	5.2.47.	23. 9. - (Pismo) upućeno njegovoj ekscelenciji generalađutantu barunu Zeidler- -Sternecku (prepisano u Dnevnik, fol. 128-130)	
	5.2.48.	28. 9. - Prijepis iz "Bosnische Post" Nr. 222, od 28. 9. 1918. (Ministar zajedničkog ministar- stva financija u Sarajevu. Govori na večeri u Konaku 25. 9.)	

1	2	3	4
5	Prilozi uz listopad 1918. (prijepisi), 5.2.49. - 5.2.50.		609-614
5.2.49.	23.10. - Šifrirani brzovav Zemaljskog upravitelja generalpukovnika baruna Sarkotića, Sarajevo, 23. listopada 1918., upućen ministru zajedničkog ministarstva financija barunu von Spitzmülleru (koncept i čistopis)		
5.2.50.	24.10. - Prijepis jednog pisma upućenog ministru zajedničkog ministarstva financija barunu Spitzmülleru		

6. DODACI DNEVNIKU

6.1.1.	Molba za dodjelu Marija-Terezijanskog reda - Opis operacija 42. pješadijske obrambene divizije, za vrijeme prve i druge ofenzive na Srbiju 1914. godine. (fol. 628-641)	615-646 (619, 621, 626 627, 639, 640, 641, 646, prazno)
- Tri situacijske karte (fol. 643-645)		
6.1.2.	Koncept dnevnika: Primanje kod Cara u studenome ili prosincu 1914. g.	647-648

7. PISMA

7.1.1.	Otvoreno pismo Ante Trumbića feldmaršalu Boroeviću, 23. 6. 1918. (letak - prijepis)	649
7.1.2.	Pismo Sarkotića "Adamu" (Lieber Adam!), 18. 4. 1927.	650

8. ČLANCI 1919-1929.

6	8.1.	RUKOPISI (strojopis) 1920-1928.	651-759
---	------	---------------------------------	---------

1	2	3	4
6	8.1.1.	S. v. Sarkotić: "Srpskoj riječi" u Sarajevu (Odgovor na članke u "Srpskoj riječi" od 21-23. 7. 1920., god. 2, br. 140-142, pod naslovom "Uloga baruna Sarkotića" I-III)	651-661
	8.1.2.	S. v. Sarkotić: Postoji li opća evropska kriza parlamentarnog sistema?, sredinom prosinca 1925. (tiskano u "Das neue Reich", 8. god., br. 17, 30. 1. 1926, str. 359-362, pod naslovom "Opća evropska kriza parlamentarnog sistema")	662-668
	8.1.3.	S. v. Sarkotić: Jugoslavija, krajem ožujka 1927. (tiskano u "Der Österreicher", god. 2, br. 4, travanj 1927, str. 4-5)	669-671
	8.1.4.	S. v. Sarkotić: Razmišljanja o ugarsko- jugoslavenskom zbližavanju, 17. 4. 1927. (tiskano u "Reichspost", 34. god. br. 108, 20. 4. 1927, str. 2-3, pod naslovom "O ugarsko-jugoslavenskom zbližavanju")	672-673
	8.1.5.	(?) S. v. Sarkotić: Ka depolitizaciji vojske, 20. 8. 1927.	674-675
	8.1.6.	S. v. Sarkotić: Pitanje Balkana, sredinom rujna 1927.	676-680 (676a-680a duplicat)
	8.1.7.	S. v. Sarkotić: Država SHS nakon Radićeve smrti, 15. 8. 1928. (tiskano u "Schönere Zukunft", 3. god., br. 51, 16. 9. 1928, str. 1089-1091, pod istim naslovom)	681-690
	8.1.8.	(?) S. v. Sarkotić: U povodu predstojeće kraljeve posjete Zagrebu, 18. 10. 1928.	691-692 (691a-692a, 691b-692b duplicati)
	8.1.9.	S. v. Sarkotić: Veleizdajnički proces u Banja Luci (sastavljen na temelju vlastitih dnevničkih zapisa iz vremena svjetskog rata), krajem studenog 1928.	693-712
	8.1.10.	S. v. Sarkotić: Hrvatsko pitanje - Hrvatska i svjetski mir	

1	2	3	4
6	8.1.10	- Hrvatsko pitanje i mirovni ugovori - Hrvatsko pitanje i svjetska privreda, krajem prosineca 1928.	713-737
	8.1.11.	(?) S. v. Sarkotić: Sažetak (Elaborat o povijesnoj utemeljenosti prava Hrvatske na samostalnost, vjerojatno rad Sarkotića kao predstavnika Hrvatskog emigrantskog revolucionarnog komiteta), šapirografirani primjerak.	739-759
	8.2.	ISPISI	
	8.2.1.	Ispis iz priručnika "Što moram znati kao vojnik?" (Was muss ich als Soldat wissen?), potpukovnika Vojislava Dj. Kostića (IV. popravljeno i dopunjeno izdanje, Celje, 1924)	738
	8.3.	ČLANCI OBJAVLJENI U NOVINAMA I ČASOPISIMA ¹³	
	8.3.1.	S. v. Sarkotić: Jugoslavija (Separat iz "Ostverlag", Beč 1919, str. 1-20)	
	8.3.2.	S. v. Sarkotić: Iz mojih uspomena, (Politik, Wochenschrift für die konservativen Kreise, III, 35/36, Beč, od 20. 8. 1920), str. 3-5	
	8.3.3.	S. v. Sarkotić: Umro Stjepan Radić, (Das Frontkämpfer, X, 15/16, od 15. 8. 1928)	
	8.3.4.	<u>DAS NEUE REICH</u> S. v. Sarkotić: Politički odnosi u Bosni i Hercegovini za vrijeme rata i do revolucije. II, br. 7 od 16. 11. 1919, str. 103-105; br. 9 od 30. 11. 1919, str. 136-138.	

¹³ Za potpuniju bibliografiju članaka S. Sarkotića v. *Katalog autora* Leksikografskog zavoda "M. Krleža".

1	2	3	4
6	8.3.5.	S. v. Sarkotić: Sadašnja politička situacija u južnoslavenskim zemljama, II, br. 17/18, od 1. 2. 1920, str. 266-268; br. 20 od 15. 2. 1920, str. 306-309.	
	8.3.6.	S. v. Sarkotić: Nova vlada u državi SHS, II, br. 25. od 21. 3. 1920, str. 386-388.	
	8.3.7.	S. v. Sarkotić: Najnoviji politički problemi i prilike u južnoslavenskoj državi, II, br. 32 od 9. 5. 1920., str. 513-515.	
	8.3.8.	S. v. Sarkotić: Najnovije političke prilike i pitanja u južnoslavenskoj državi, II, br. 33 od 16. 5. 1920, str. 533-534.	
	8.3.9.	S. v. Sarkotić: Iz države SHS, II, br. 41, od 11. 7. 1920, str. 669-671 (dva primjerka)	
	8.3.10.	S. v. Sarkotić: Osobni utisci o maršalu Boroeviću, II, br. 45 od 8. 8. 1920, str. 751-753.	
	8.3.11.	S. v. Sarkotić: Tri velika hrvatska biskupa, II, br. 48 od 29. 8. 1920, str. 811-813; br. 50. od 12.9. 1920, str. 848-852.	
	8.3.12.	S. v. Sarkotić: Političke prilike u Jugoslaviji, III, br. 6. od 7. 11. 1920, str. 110-113; br. 7 od 14. 11. 1920, str. 133-135.	
	8.3.13.	S. v. Sarkotić: Ludendorfove ratne uspomene 1914-1918, III, br. 10 od 5. 12. 1920, str. 195-198; br. 11. od 12. 12. 1920, str. 214-217.	
	8.3.14.	S. v. Sarkotić: Politička situacija u Jugoslaviji nakon izbora, III, br. 15, od 9. 1. 1921, str. 295-298.	
	8.3.15.	S. v. Sarkotić: Političko stanje u Jugoslaviji nakon izbora, II, III, br. 16. od 16. 1. 1921, str. 314-316, III, br. 17 od 23. 1. 1921, str. 331-334.	
	8.3.16.	S. v. Sarkotić: Jugoslavenska konstituanta, III, br. 25 od 20. 3. 1921, str. 490-494; br. 26 od 27. 3. 1921, str. 508-511.	
	8.3.17.	S. v. Sarkotić: Posljedice istupanja hrvatsko-slovenskih poslanika iz beogradske konstituante, III, br. 47 od 21. 8. 1921, str. 895-898, br. 48 od 28. 8. 1921, str. 910-913.	
	8.3.18.	S. v. Sarkotić: Sadašnje političko stanje u državi SHS, IV, br. 15 od 8. 1. 1922, str. 274-277.	

1	2	3	4
6	8.3.19.	S. v. Sarkotić: Balkansko pitanje (razvoj i poimanje u Bugarskoj, Srbiji i Hrvatskoj), IV, br. 37 od 11. 6. 1922, str. 715-717.	
	8.3.20.	S. v. Sarkotić: Sadašnje stanje u državi SHS, V, br. 7 od 15. 11. 1922, str. 123-126; br. 8 od 25. 11. 1922, str. 146-148; br. 9 od 2. 12. 1922, str. 167-170.	
	8.3.21.	S. v. Sarkotić: Južni Slaveni u staroj dunavskoj monarhiji (Držanje Austro-Ugarske u srpanju 1914), VI, br. 43 od 26. 7. 1924, str. 945-947.	
	8.3.22.	S. v. Sarkotić: Opća evropska kriza parlamentarnog sistema, VIII, br. 17 od 30. 1. 1926, str. 359-362.	
		<u>Das Neue Reich – POSEBNI OTISAK</u>	
	8.3.23.	Dr. Joseph Eberle: Isključenje Habsburgovaca iz svjetske politike. (Politicko-kulturna i povijesna razmišljanja), br. 8, 1921, str. 1-8.	
	8.3.24.	S. v. Sarkotić: Najnovija kriza kabineta i parlamenta u Jugoslaviji, Beč, siječanj 1923, str. 1-4.	
	8.3.25.	S. v. Sarkotić: Sadašnje političke prilike u državi SHS, str. 1-7.	
		<u>NEUES WIENER TAGBLATT</u>	
	8.3.26.	S. v. Sarkotić: Iz mojih sjećanja na dr. Ernesta von Koerbera, LIII, br. 304 od 6. 11. 1919, str. 1-2; br. 305 od 7. 11. 1919, str. 2.	
	8.3.27.	S. v. Sarkotić: SHS južnoslavenska država i njen budući izgled, LIII, br. 326 od 29. 11. 1919, str. 1-2 (dva primjerka)	
		<u>DER ÖSTERREICHER</u>	
	8.3.28.	S. v. Sarkotić: Jugoslavija, II, br. 4, travanj 1927, str. 4-5.	
	8.3.29.	S. v. Sarkotić: Mala Antanta i ubojstvo u Beogradu, ? godište, br. 7, 1928, str. 7-8.	

1	2	3	4
6		<u>ÖSTERREICHISCHE WEHRZEITUNG</u>	
8.3.30.	S. v. Sarkotić: "Jugoslavenska" ili "velikosrpska" povijest?, VII, br. 5 od 29. 1. 1926, str. 2-4.		
8.3.31.	S. v. Sarkotić: Paneuropa, VII, br. 49 od 3. 12. 1926, str. 2; br. 50 od 10. 12. 1926, str. 2-3.		
8.3.32.	S. v. Sarkotić: Pitanje revizije, IX, br. 1 od 6. 1. 1928, str. 1-2.		
8.3.33.	(? Redakcijski članak): Generalpukovnik Stjepan barun Sarkotić von Lovćen, uz njegov 70. rođendan, IX, br. 39 od 28. 9. 1928, str. 1-2.		
8.3.34.	S. v. Sarkotić: Prilog povijesti Srba od 903 do 1917, X, br. 10 od 8. 3. 1929, str. 2; br. 11 od 15. 3. 1929, str. 2, (dva primjerka); br. 12 od 22. 3. 1929, str. 2.		
8.3.35.	S. v. Sarkotić: Ponovno: "Austrijska vojska", X, br. 13 od 29. 3. 1929, str. 1.		
	<u>PESTER LLOYD</u>		
8.3.36.	S. v. Sarkotić: Odvajanje južnih Slavena od Austro-Ugarske Monarhije, LXVII, br. 28 od 1. 2. 1920, Morgenblatt, str. 1-3.		
8.3.37.	S. v. Sarkotić: Zaključna riječ, LXVII, br. 60 od 10. 3. 1920, Abendblatt, str. 1-2 (dva primjerka)		
8.3.38.	S. v. Sarkotić: Jaz između Hrvatske i Srbije, LXX, br. 177 od 8. 8. 1923, Morgenblatt, str. 1-3.		
8.3.39.	S. v. Sarkotić: Put Stjepana Radića u inozemstvo, LXX, br. 214 od 22. 9. 1923, Abendblatt, str. 2.		
8.3.40.	S. v. Sarkotić: Rudić izdajica, LXXII, br. 178 od 9. 8. 1925, Morgenblatt, str. 1-3; br. 179 od 11. 8. 1925, Morgenblatt, str. 1-3.		
8.3.41.	Alcide Ebrāh, nekadašnji francuski ministar predsjednik: Politički prevrat u Beogradu i francusko-jugoslavenski savez, LXXVI, br. 20 od 24. 1. 1929, Morgenblatt, str. 1.		
8.3.42.	S. v. Sarkotić: Osam mjeseci diktature u državi SHS, LXXVI, br. 197, 1. 9. 1929, Morgenblatt, str. 1-4.		

1	2	3	4
6	8.3.43.	(?): Osvrt na članak S. v. Sarkotića iz prethodnog broja, LXXVI, br. 198 od 3. 9. 1929, Abendblatt, str. 1.	
		<u>REICHSPOST</u>	
	8.3.44	(S. v. Sarkotić): Češko-srpske svjetske prijevare, XXVII, br. 187 od 9. 6. 1920, Morgenblatt, str. 1.	
	8.3.45.	S. v. Sarkotić: Balkan i uspon Italije, XXXIII, br. 307 od 7. 11. 1926, str. 1-3.	
	8.3.46.	S. v. Sarkotić: Značenje talijansko-albanskog pakta, XXXIII, br. 344 od 15. 12. 1926, str. 1-2.	
	8.3.47.	S. v. Sarkotić: Nova orijentacija jugoslavenske vanjske politike (Povijesna spoznaja kao temelj političke trgovine), XXXIV, br. 1 od 1. 1. 1927, str. 3.	
	8.3.48.	S. v. Sarkotić: O ugarsko-jugoslavenskom zблиžavanju, XXXIV, br. 108 od 20. 4. 1927, str. 2-3.	
	8.3.49.	S. v. Sarkotić: Paklena zbrka, XXXIV, br. 132 od 14. 5. 1927, str. 1-2.	
	8.3.50.	S. v. Sarkotić: Uloga Makedonije u prošlosti i u sadašnjosti, XXXIV, br. 158 od 10. 6. 1927, str. 2-3.	
		<u>SCHÖNERE ZUKUNFT</u>	
	8.3.51.	S. v. Sarkotić: Sudbonosni čas hrvatskog naroda, I, br. 11 od 13. 12. 1925, str. 265-267.	
	8.3.52.	S. v. Sarkotić: Hrvatsko pitanje, I, br. 24 od 21. 3. 1926, str. 602-604.	
	8.3.53.	S. v. Sarkotić: Hrvatska u borbi za crkvu, kulturu i državnost, I, br. 33 od 23. 5. 1926, str. 822-824.	
	8.3.54.	S. v. Sarkotić: Nikola Pašić kao političar i državnik, II, br. 13 od 26. 12. 1926, str. 264-265.	
	8.3.55.	S. v. Sarkotić: Zbijanja u Jugoslaviji, III, br. 42 od 15. 7. 1928, str. 898-899.	
	8.3.56.	S. v. Sarkotić: Država SHS nakon Radićeve smrti, III, br. 51 od 16. 9. 1928, str. 1089-1091.	

1   2

3

4

STAATSWEHR

- 6   8.3.57. (S. v. Sarkotić): Feldmaršal Conrad. Iz dnevnika jednog bivšeg generala. Novinski prilog uz "Staatswehr", I, br. 1 (br. 64) od 17. 10. 1919, str. 1-2.
8.3.58. S. v. Sarkotić: Feldmaršal barun Svetozar von Boroević. Nekrolog. III, br. 44 od 29. 10. 1920, str. 1.
8.3.59. (? S. v. Sarkotić): Ocjena knjige "Die slawische Gefahr" autorice M. Edith Durham, VI, br. 13 od 27. 3. 1923, str. 2.

SRPSKA RIJEČ (Sarajevo)

- 8.3.60. (u potpisu Sr. K.): Uloga baruna Sarkotića I-III, II, br. 140 od 21. 7. 1920, str. 1; br. 141 od 22. 7. 1920, str. 1; br. 142 od 23. 7. 1920, str. 1.

KAZALO IMENA

- Adam - 7.1.2.
Andrassy - 3.2.10.
Appony - 3.2.10.
Arz, von Straussenburg, Artur, barun, zapovjednik generalštaba, pješadijski general - 5.2.1.
Attems, grof, namjesnik za Dalmaciju - 2.2.28., 2.2.32.

Bartolovich, von, konjički kapetan - 2.2.26., 3.2.7.
Bekić, von, generalmajor - 3.2.8., 3.2.9., 4.2.20. (podmaršal)
Bellmond, generalmajor - 1.2.13.
Bilinski, ministar - 1.2.22., 2.2.1.
Bolfras, barun - 2.2.25., 2.2.28., 2.2.34., 2.2.36., 2.2.40., 2.2.41., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3, 3.2.10. (pješadijski general), 3.2.12., 4.2.5. (generalpukovnik), 4.2.25., 4.2.26., 4.2.27.

- Boltz, generalmajor - 1.2.12., 1.2.13.
- Boroević von Bojna, Svetozar, generalpukovnik - 3.2.10., 4.2.16., 4.2.20., 5.2.31.
(feldmaršal), 7.1.1.
- Braganza (Bragança), von, vojvoda, generalmajor - 4.2.20., 4.2.28., 4.2.34., 5.2.11.
- Braun, podmaršal - 3.2.3.
- Buntić, otac Didak - 5.2.22.
- Burian, Istvan, ministar zajedničkog ministarstva financija - 4.2.1., 4.2.2., 4.2.3.,
4.2.4., 4.2.22., 4.2.24., 4.2.32., 5.2.32., 5.2.43. (ministar vanjskih
poslova), 5.2.44.
- Chmielewski, von, šef odsjeka - 3.2.12.
- Chotek, grofica - 2.2.37.
- Csicserics, von, podmaršal - 3.2.1., 3.2.7., 3.2.9., 4.2.15., 4.2.28.
- Czibulka, podmaršal - 1.2.11.
- Dešov, bugarski izaslanik - 3.2.10.
- Ella (Sarkotićeva supruga Gizela, rođena pl. Bartolović) - 1.2.20., 2.2.2., 3.2.10.
- Eugen, nadvojvoda - 1.2.7., 1.2.22., 2.2.2., 2.2.5., 2.2.6., 2.2.7., 2.2.8., 2.2.9.,
2.2.10., 2.2.14., 2.2.17., 2.2.20., 2.2.23., 2.2.39., 3.2.2., 3.2.7.,
4.2.4. (feldmaršal), 4.2.13., 4.2.32., 5.2.5.
- Erwin, Sarkotićev sin - 2.2.37.
- Franz Ferdinand, nadvojvoda - 2.2.19.
- Friedrich, nadvojvoda - 4.2.19.
- Georgi, von, generalpukovnik - 4.2.23.
- Gömbos, poručnik - 1.2.18.
- Hazai, barun, ministar domobranstva - 1.2.15., 1.2.18., 2.2.10., 2.2.13., 2.2.36.
- Höfer, podmaršal - 2.2.1.
- Hohenlohe, princ, ministar - 3.2.13.
- Hussarek, barun, c. k. ministar predsjednik - 5.2.42.
- Jeftanović - 4.2.25.
- Karlo, car - 3.2.13. (v. također Njegovo Veličanstvo)

- Koerber, Ernest von, ministar - 2.2.2., 2.2.3., 2.2.6., 2.2.7., 2.2.8., 2.2.11., 2.2.20., 2.2.24., 2.2.26., 2.2.28., 2.2.41., 3.2.1., 3.2.2. (ministar finan- cija), 3.2.4., 3.2.11., 4.2.2., 4.2.10., 4.2.22., 4.2.23., 5.2.5.
- Kostetzky, konjički kapetan - 4.2.30.
- Krauss, Rudolf, podmaršal - 2.2.6., 3.2.10.
- Krobatin, Alexander von, barun, ministar rata - 3.2.2., 4.2.33.
- Kroupa, generalmajor - 3.2.9., 3.2.10., 3.2.11., 4.2.1., 4.2.28., 4.2.29., 4.2.32. (pod- maršal), 4.2.33., 4.2.34. (feldmaršal), 5.2.14., 5.2.33.
- Leopold Salvator - 3.2.7.
- Lipošćak, podmaršal - 2.2.28., 3.2.12. (von), 4.2.29. (pješadijski general), 4.2.30., 5.2.23. (guverner Poljske, pješadijski general), 5.2.30., 5.2.35.
- Mama (Sarkotićeva majka) - 3.2.7. (2x)
- Mackensen, von, generalfeldmaršal - 2.2.38.
- Marterer, von, podmaršal - 1.2.13., 1.2.21., 1.2.23., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.2.5., 2.2.11., 2.2.12., 2.2.21., 2.2.26., 2.2.41., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.7., 3.2.8., 4.2.2. (šef Vojne kancelarije), 4.2.4., 4.2.6., 4.2.10., 4.2.11., 4.2.17., 4.2.21., 4.2.22., 4.2.24., 4.2.28. (pješadijski general), 4.2.32., 4.2.33., 5.2.3., 5.2.29. (generaladžutant).
- Mešeg, gđa. - 5.2.8.
- Minnich, potpukovnik - 1.2.5. - 1.2.10., 1.2.18., 4.2.12. (generalstabni potpukov- nik), 4.2.23. (brigadni pukovnik), 5.2.2. (pukovnik), 5.2.34., 5.2.38.
- Muharemović, Mustafa H., iz Janje - 5.2.12.
- Njegovo Veličanstvo (v. također Karlo) - 3.2.12., 4.2.4., 5.2.40.
- Parma, von, vojvotkinja - 4.2.31.
- Peter Ferdinand, nadvojvoda - 5.2.21.
- Pflanzer, von - 3.2.10.
- Pitreich, von, generalstabni pukovnik - 3.2.3.
- Potiorek, general artiljerije - 1.2.2., 1.2.13., 4.2.32.
- Preussen, Sigismund von, princ - 4.2.32.
- Puhallo, von, generalpukovnik - 3.2.10.
- Reisner, von - 2.2.15.
- Rhemen, pješadijski general - 1.2.11.

- Rollinger, von, podmaršal - 2.2.42.
- Scharitzer, von, podmaršal - 3.2.8., 3.2.9., 4.2.1., 4.2.26.
- Schönburg, knez - 2.2.28.
- Skerlecz, barun, ban - 3.2.2.
- Spitzmüller, von, barun, ministar zajedničkog ministarstva financija - 5.2.49., 5.2.50.
- Stadler, Josip, nadbiskup - 4.2.2.
- Staić, generalpotpukovnik - 3.2.12., 3.2.13. (generalstabni potpukovnik), 4.2.5., 4.2.11., 4.2.22., 4.2.25.
- Szurmay, barun - 5.2.9.
- Šola - 4.2.25.
- Tersztyanszky, von - 2.15. (konjički general), 2.2.16., 2.2.17., 2.2.18., 2.2.20., 2.2.21., 2.2.22., 2.2.24., 2.2.28., 2.2.29., 2.2.30., 2.2.31., 2.2.33., 2.2.34., 2.2.36., 2.2.37., 2.2.43., 3.2.1., 3.2.5., 3.2.6. (generalpukovnik), 3.2.7., 3.2.8., 3.2.10. - 3.2.13., 4.2.4., 4.2.9., 4.2.10., 4.2.12., 4.2.15., 4.2.17., 4.2.18., 4.2.20., 4.2.23., 4.2.28., 5.2.4., 5.2.19., 5.2.24., 5.2.37.
- Thalloczy, von, ekscelencija - 2.2.14., 2.2.20. (šef odsjeka), 3.2.8. (civilni zemaljski komesar)
- Tisza, Stephan, grof - 1.2.19., 3.2.10., 4.2.21.
- Trumbić, Ante - 7.1.1.
- Tschurtschenthaler, von, pješadijski general - 4.2.7.
- Unkelhäusser, državni sekretar - 1.2.19., 5.2.7., 5.2.10. (hrvatski ministar), 5.2.13., 5.2.18., 5.2.27.
- Weber, von, podmaršal - 4.2.30., 5.2.20. (pješadijski general), 5.2.26.
- Wiederin, major - 4.2.27., 4.2.28., 4.2.33.
- Zeidler-Sterneck, barun, generalađutant - 5.2.45., 5.2.47.

BIBLIOGRAFIJA

Korištena literatura

Priručnici:

- Enciklopedija Jugoslavije, LZFNRIJ/JLZ/JLZ "M. Krleža", Zagreb 1955–1990.
- Pomorska enciklopedija, JLZ, Zagreb 1972, sv. 1.
- Vojna enciklopedija, Beograd 1966, sv. 8.
- S. Stanojević, Narodna enciklopedija srpsko–hrvatsko–slovenačka, Bibliografski zavod d.d. Zagreb, Zagreb 1929, IV. knjiga.
- Neue Österreichische Biographie ab 1815, Amalthea–Verlag, Wien 1956, IX. Band.

Radovi:

- Bogdan Krizman, Pavelić u bjekstvu, Globus, Zagreb 1986.
- Bogdan Krizman, Raspad Austro–Ugarske i stvaranje jugoslavenske države, Povijesna biblioteka, Školska knjiga, Zagreb 1977.
- Bernard Stulli, Prilozi građi o ustanku mornara u Boki Kotorskoj 1–3. februara 1918, *Arhivski vjesnik*, I, Zagreb 1958, str. 174–248.
- Bernard Stulli, Prilozi građi za historiju jugoslavenskog pitanja 1918. g., *Arhivski vjesnik*, II, Zagreb 1959, str. 279–333.
- Čiro Truhelka, Uspomene jednog pionira, Izd. Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, Zagreb 1942.

Novine:

- *Hrvatsko pravo*, XX, br. 5181 od 6.10.1928, str. 1.
- *Srpska riječ*, II, br. 140–142 od 21–23.7.1920, str. 1.
- *Zagrebački list*, I, br. 252 od 17.10.1939, str. 3.

Za daljnja istraživanja navodimo i sljedeću literaturu:

- Ernest Bauer, Der Letzte Paladin des Reiches: Generaloberst Stefan Freiherr Sarkotić von Lovćen, Verlag Styria, Graz–Wien–Köln 1988.
- Plaschka–Haselsteiner–Suppan, Innere Front: Militärassistentz, Widerstand und Umsturz in der Donaumonarchie 1918, Veröffentlichungen des Österreichischen Ost– und Südosteuropa–Instituts (Band VIII, IX), Verlag für Geschichte und Politik, Wien 1974, Band I, II.

- Predmetni katalog LZ "M. Krleža" – članci o S. Sarkotiću
/naslovi listova/:
  - *Demokratija*, 2/1920, 208, 1.
  - *Hrvatska*, 1916, br. 1391, str. 1.
  - *Hrvatska narodna zajednica* 3/1915, 11, 217–218.
  - *Hrvatska straža*, II/1930, br. 50, str. 2.
  - *Hrvatski narod*, I/1939, br. 37, str. 1.
  - *Hrvatski pokret*, II/1915, 4, 3.
  - *Hrvatsko pravo*, XX/1928, br. 5181, str. 1.
  - *Ilustrovani list*, 2/1915, br. 2, str. 26.
  - *Kršćanska obitelj*, XVI/1915, br. 4, str. 73–75.
  - *Narodna odbrana*, XIV/1939, br. 51, str. 796–797.
  - *Narodna sloboda*, XIV/1932, br. 7, str. 2; br. 8, str. 2.
  - *Narodno djelo*, I/1919–20, 128–132.
  - *Novosti (Zagreb)*, XX/1926, br. 171, 174, 182, 189, 196 (str. 3,3,2,2,3)
    - XX/1926, br. 318, 323 (str. 2,2);
    - XXXII/1938, br. 288–331;
    - XXXIII/1939, br. 288, str. 10.
  - *Riječ*, III/1922, br. 275, str. 4–5.
  - *Srpska riječ*, 19/5/1923, br. 147, 155, 202 (str. 1,1,1).
  - *Srpske narodne novine*, 2/1940, 17,4; 19,4; 20,4.
  - *Straža (Osijek)*, 6/1924, 83, 1–2.
  - *Vreme*, XVIII/1938, br. 5739, str. 24.
  - *Zagrebački list*, 1/1938–39, 252, 3.
  - *Zastava*, LV/1924, br. 87, str. 2.
  - *Morgenblatt*, LIV/1939, Nr. 248, str. 7.
  - *La Vedetta d'Italia*, XI/1929, N. 292, str. 1.

Résumé

ARCHIVES DE GÉNÉRAL STJEPAN SARKOTIĆ

Il s'agit ici de l'inventaire analytique des archives personnelles de général de l'armée austro-hongroise Stjepan SARKOTIĆ (Sinac, Croatie 4.10.1858 – Vienne, Autriche 16.10.1939). Ces archives contiennent principalement son journal et sa riche correspondance créés durant les années de la 1ère guerre mondiale. Ses intérêts et l'importante période de son service, à partir des opérations en Bosnie et Herzégovine en 1879–1882, jusqu'à son service à Mostar, Osijek, Pula et Zagreb dans la période 1885–1914, sont liés étroitement au territoire sud-slave. En décembre 1914 Sarkotić est nommé à la fonction de Chef du Gouvernement territorial en Bosnie et Herzégovine (Chef des Landesregierung), et de Commandant en chef en Bosnie et Herzégovine et en Dalmatie (Kommandierender General in Bosnien, Herzegovina und Dalmatien). En avril 1918 il reçoit aussi la fonction de commandant opérationnel de Monténégro. La chute de l'Empire austro-hongrois qui s'ensuit à la fin de l'octobre 1918 a mis fin pour S. Sarkotić à toutes ses fonctions et pouvoirs. Pour un certain temps il a été confiné à Zagreb. Ensuite il part à Vienne, où il reste jusqu'à sa mort. A Vienne il est à la tête des émigrés croates, partisans de la politique de Ante Starčević. Aussi s'occupe-t-il souvent dans la presse autrichienne des problèmes de l'Europe et des Balkans.

Les archives de S. Sarkotić comprennent, de point de vue chronologique et en ce qui concerne la matière, deux grandes unités: le Journal avec les pièces jointes (carton 1 à 5), qui englobe la période du 26 juillet 1914 au 6 novembre 1918, et les articles de presse (carton 6) dactylographiés et/ou imprimés, créés entre 1919 et 1929. Tous les documents sont en allemand. Quant au classement, nous avons essayé de reconstruire au maximum l'ordre originel, en suivant les indications originelles du créateur du fonds. Le schéma de classement et de cotation est élaboré d'après le système décimal de classification. Ces archives, étant un témoignage direct et authentique d'un personnage placé très haut dans la hiérarchie militaire, représentent une source importante de données sur le cours de la 1ère guerre mondiale en ce qui concerne le territoire de Bosnie et Herzégovine en particulier.